

Vplyv sinománie na budovanie šľachtických zbierok – zbierka čínskeho porcelánu v SNM-Múzeu Červený Kameň

Nikola Maliňáková

Mgr. Nikola Maliňáková
Slovenská akadémia vied
Encyklopedický ústav SAV
Bradáčova 7
851 02 Bratislava
email: jacunská3@centrum.sk

Muzeológia a kultúrne dedičstvo, 2016, 4:1:71-96

Aristocratic Sinomania: The SNM Museum Červený Kameň and its collection of Chinese porcelain

This paper analyzes the influence of Chinese culture on the lifestyle of European aristocrats which ranged from adoption of certain elements from the Chinese culture to an outright Sinomania which led to such fads as designing homes in the chinoiserie style or collecting Chinese artifacts, especially porcelain. The latter not only showed that the owner followed the latest fashions, but it also displayed their wealth and high social status. In this paper, we analyze one such collection currently housed in the SNM Museum Červený Kameň providing a detailed description of selected items.

Key words: Chinese porcelain, chinoiserie, sinomania, sinophilia, the Pálffy family

Čína bola pre Európanov až do 13. storočia neznámou krajinou, o ktorej mali iba letmú vedomosť. Po prvých objavných cestách a príleve misionárov do tejto oblasti sa do Európy dostávajú informácie o Ríši stred (čung-kuo 中国). Európa sa oboznamuje s exotickou kultúrou, ktorá sa postupne stala centrom záujmu aristokratov a kráľovských rodov. Podľa Čou Kung-sina „fanatický obdiv Európanov voči čínskemu systému a civilizácii (kultúre) vychádzal z ich sklamaní z vlastnej politickej kultúry“.¹ Postupne začali preberať čínske kultúrne zvyky, ako pitie čaju, začali sa obliekať do drahého hodvábu a zariaďovali svoje príbytky čínskym nábytkom, exotickými predmetmi a v neposlednom rade porcelánom, ktorý napokon vyjadroval spoločenský status. Sinománia (čung-kuo-čchao 中国潮/ čung-kuo-že 中国热) sa rozmohla na prelome 16. a 17. storočia, kedy sa vo veľkom rozšíril euroázijský obchod. V tomto období sa čínsky luxusný tovar mení na spotrebný tovar, ktorý je bežne dostupný.

Na začiatku 16. storočia bolo možné kúpiť tovar pochádzajúci z Ázie v dvoch európskych mestách. Lisabon bol miestom každoročného európskeho veľtrhu, na ktorom sa predával čínsky porcelán, textilie, korenie, bylinky či rohy nosorožcov. Druhým centrom dovážaného tovaru boli Antverpy, ktoré však v 80. rokoch 16. storočia stratili svoj status a obchod sa presunul na sever do Amsterdamu. Hoci bol tento exotický tovar pomerne dostupný, bol nesmierne drahý. Už v tomto období existovali bohatí a mocní ľudia, ktorí sa týmto tovarom obklopovali, pretože vlastníctvo ázijského tovaru vyjadrovalo status a prestíž.² Na prelome 16. a 17. storočia sa euroázijský obchod znásobil a čínsky luxusný tovar sa postupne stáva bežne dostupným spotrebným tovarom. V prvej polovici 17. storočia sa zberateľským a predajným centrom čínskych predmetov stáva Paríž.

Aristokrati prichádzali do styku s čínskymi umeleckými predmetmi už od malička. V roku 1605 štvorročnému francúzskemu korunnému princovi Ľudovítovi XIII. (vládol v rokoch

¹ ČOU, Kung-sin. *Fa-kuo lu-i š'-s' š'-čchi čung-kuo feng-sang-te sin-čchin jü fa-šan*. Vznik a vývoj čínskej módy vo Francúzsku v období Ľudovíta XIV). Príspevok na sympóziu: *Liang-an ku-kung ti-san-t'ie šüe-šu jen-tchao-čhuej: Š'-čhü, š'-pa š'-t'i* (1662 – 1722), 2011.

² Tamže, s. 5; LACH, D. F. *Asia in the Making of Europe, Volume II: A Century of Wonder. Book 1: The Visual Arts*. Chicago: University of Chicago Press, 1970, s. 10, 17.

1610 – 1643) priniesla francúzska princezná čínsky umelecký darček – obraz s kvetmi a vtákmi vyšívany zlatou nitou. Deväťročného Ľudovíta XIII. často brávali do obchodu s čínskymi starožitnosťami. V jeho denných záznamoch zo dňa 24. 11. 1610 je zaznamenané: „Vzali ma do galérie a obchodu, kde boli čínske umelecké predmety.“ O týždeň neskôr, 1. 12. 1610, tiež zaznamenal: „O ôsmej ma vzali do galérie, vstúpil som do miestnosti obchodníka a tento obchodník vyťahol čínsky tovar.“⁶

Počas vlády nástupcu Ľudovíta XIII., Kráľa slnko, Ľudovíta XIV. (vládol v rokoch 1643 – 1715) mal veľký vplyv na šírenie čínskej módy jej milovník, kardinál Mazarin (1602 – 1661). V jeho bohatej zbierke bolo veľa čínskych umeleckých predmetov a predmetov v čínskom štýle. V podrobnom zozname jeho zbierky z roku 1653 je zaznamenané: „Séria čínskeho nábytku, textilii, čínskej priadze, pätnástich kusov čínskeho brokátu a celkovo desať serží vyrobených v Paríži v čínskom štýle.“⁶

Ľudovít XIV. dal v roku 1661 prebudovať palác vo Versailles. Na dekorovanie interiérov paláca boli použité vzácné čínske predmety. Ľudovítova vášeň a fascinácia Čínou sa prejavila v roku 1670, kedy architekt Luis le Vau na žiadosť kráľa postavil prvú európsku stavbu v čínskom štýle, *Trianon de porcelaine* 特里亚农瓷屋 (*tebe-li-ja-nung cch'-nu*). Architekt sa snažil napodobniť známu Nankinskú porcelánovú pagodu 南京瓷塔 (*nan-t'ing cch'-tcha*).⁶ Fasáda pavilónu bola tvorená bielo-modrou delftskou keramikou.⁷

Ani Slovensko neobišla sinománia a záujem o čínsku módu. Medzi najznámejších zberateľov umeleckých predmetov ázijského a čínskeho pôvodu patrili Zichyovci, predovšetkým bývalý minister Karol Zichy (1753 – 1826), ktorého zbierky sa dostali do kaštieľov v Rusovciach a Voderadoch pri Trnave, kde ich značne rozšíril Eugen (1837 – 1906) a Jozef Zichy (1841 – 1924). Jozef Zichy si zo svojej cesty po východnej Ázii v rokoch 1875 – 1876⁸ priniesol mnoho umelekohistorických predmetov, ktoré umiestnil vo svojom kaštieli vo Voderadoch. Na začiatku 20. storočia z nich usporiadal osobitnú výstavu, o ktorej referovala i tlač.⁹

História zbierania čínskeho umenia v Európe siaha až do 16. storočia, kedy portugalské a španielske lode priviezli do Európy obrovské množstvo čínskeho porcelánu. Okrem porcelánu sa do Európy začal dovážať aj čínsky nábytok či lakované predmety. Tento tovar bol exotický a drahý a vyjadroval prestíž aristokratov. V kráľovských sídlach a sídlach aristokratov začali vznikať čínske kabinety a izby boli dekorované čínskymi artefaktmi. V týchto miestnostiach čínsky porcelán zdobil steny či priestor nad alebo pred krbom. Vystavený porcelán často stál pred zrkadlom, aby zvýraznilo jeho žiarivý lesk. Čínsky porcelán však postupne nadobudol taký status, že začali vznikať porcelánové kabinety či domy. V Európe sa porcelánové izby stali veľmi populárne v 18. storočí. Porcelánové nádoby boli zasadené v kovových pozlátených rámoch a postavené na piedestáli či na konzolách dreveného obloženia. Takýto štýl vystavovania porcelánu sa nazýva holandský štýl.¹⁰

³ ČOU, Kung-sin. *Fa-kuo lu-i š'-s' š'-čchi čung-kuo feng-šang-te sin-čchin jü fa-šan*. 2011, s. 6.

⁴ Serž je obchodné označenie pre hustú tkaninu s miernym leskom.

⁵ ČOU, Kung-sin. *Fa-kuo lu-i š'-s' š'-čchi čung-kuo feng-šang-te sin-čchin jü fa-šan*. 2011, s. 6.

⁶ Nankinská porcelánová pagoda alebo veža bola skonštruovaná v 15. storočí počas vlády mingského panovníka Jung-le 永乐 (vládol v rokoch 1402 – 1424) a bola zničená v 19. storočí počas tchaj-pchingského povstania (1850 – 1864).

⁷ ČOU, Kung-sin. *Fa-kuo lu-i š'-s' š'-čchi čung-kuo feng-šang-te sin-čchin jü fa-šan*. 2011, s. 9; LEE, T.H.C. *China and Europe: Images and Influences in Sixteenth to Eighteenth Centuries*. Hong Kong: Chinese University Press, 1991, s. 232.

⁸ Viď SLOBODNÍK, M. „Tu je všetko originálne, všetko je vyslovene čínske“ – cestovný denník grófa Józsefa Zichyho z Číny (1876). In: *Našinec v Oriente: Cestovateľia zo Slovenska a Čiech v Ázii a Afrike (19. stor. – I. pol. 20. stor.)*. Univerzita Komenského v Bratislave, 2009, s. 123–146.

⁹ FAUST, O. – KRÁLIKOVÁ, B. *Ázijské zbierky, zv. 1*. Trnava: Západoslvenské múzeum v Trnave, 1964, s. 14–16.

¹⁰ GANSE, S. *Chinese Porcelain: An Export to the World*. Hong Kong: Joint Publishing, 2008, s. 89–90; FAJCSÁK, G. *Collecting Chinese Art in Hungary from the Early First Century to 1945: As Reflected by the Artefacts of the Ferenc Hopp Museum of Eastern Asiatic Arts*. Budapest: Department of East Asian Studies, 2007, s. 7; VINCENELLI, M. *Women and Ceramics: Gendered Vessels*. Manchester: Manchester University Press, 2000, s. 113–115.

Najznámejšie a najväčšie zbierky vznikli hlavne v krajinách západnej Európy, akými boli napríklad Francúzsko, Rakúsko, Nemecko, Anglicko, Holandsko, ale aj v krajinách strednej Európy ako Maďarsko, Poľsko či Slovensko. Vášeň pre zbieranie čínskeho porcelánu sa medzi európskymi aristokratmi rozšírila vďaka ich cestovateľským záujmom, alebo sa na kráľovské dvory dostala vďaka manželstvám medzi jednotlivými európskymi rodmi.

Vo Francúzsku na začiatku 17. storočia bol čínsky porcelán „zriedkavý ako diamanty a zaobchádzalo sa s ním ako so zlatom“.¹¹ V roku 1604 francúzsky kráľ Henrich IV. (vládol v rokoch 1589 – 1594) poveril francúzskeho veľvyslanca v Holandsku, aby mu zakúpil čínsky prvotriedny porcelánový obedový servis. Počas vlády Ľudovíta XIII. vlastnil najväčšiu zbierku čínskeho porcelánu kardinál Richelieu. Jeho zbierka obsahovala až 400 kusov.¹²

Francúzski aristokrati príležitostne využívali vzácny čínsky porcelán pri každodenných rituáloch, ako je stolovanie či toaleta. Postupne sa stal čínsky porcelán bežnou súčasťou stolovania, kde dopĺňal strieborný riad. Ľudovít XIII. už ako dieťa jedával polievku z porcelánovej misky pochádzajúcej z Číny. Začal tak tradíciu, ktorú preniesol na svojho syna Ľudovíta XIV., ktorý „jedol vývar z misky veľmi jemného porcelánu a bral si ovocie a želatínu z čínskych tanierov“.¹³

Poľský kráľ Ján III. Sobieski (vládol v rokoch 1674 – 1696) mal vo svojom paláci Wilanów vo Varšave čínsky kabinet, ktorý bol vyzdobený čínskym porcelánom. Túto zbierku značne rozšíril August II. Silný (vládol v rokoch 1694 – 1733), legendárny zberateľ čínskeho porcelánu. O Augustovi II. Silnom sa traduje, že vymenil svoj pluk dragúnov¹⁴ za štyridsaťosem čínskych váz. V jeho zbierke sa nachádza zväčša porcelán z obdobia cisára Kchang-si 康熙 (vládol v rokoch 1662 – 1722). Zbierka tohto vášnivého zberateľa obsahuje čínsky modro-biely porcelán, porcelán typu *famille verte* či biely porcelán *Blanc de Chine*. Dodnes sa z celkového počtu 1 250 kusov porcelánu *Blanc de Chine* zachovalo vyše 400 kusov. Táto zbierka je považovaná za najstaršiu zbierku orientálneho porcelánu v Európe, ktorú August II. Silný vytvoril v rokoch 1694 – 1705. Inventár z roku 1727 zaznamenáva, že táto zbierka obsahuje až 21 000 kusov orientálneho porcelánu. V súčasnosti sa zbierka nachádza v drážďanskom paláci Zwinger.¹⁵

V Uhorsku sa mánia zbierania čínskeho porcelánu rozšírila v 18. storočí. Medzi najznámejšie zbierky patrí zbierka rodov Esterházy, Pálffy, Teleki či Zichy. Najvýznamnejšou zbierkou je zbierka rodu Esterházy. V niektorých ich sídlach, Esterháze, Bernolákové (pôvodne Čeklís) a Eisenstadte (Kismarton), boli čínske zbierky, ktoré obsahovali aj nádherný čínsky porcelán. V pravom krídle paláca Esterháza sa nachádzal čínsky kabinet, v ktorom bol vystavený „čínsky modro-biely porcelán, biely porcelán *Blanc de Chine*, biele glazované vázy dekorované farebnou maľbou, šálky a ozdobné nádoby, teda to najlepšie z porcelánu dovezeného z Číny v 18. storočí“.¹⁶

Ázijské umelecké predmety sa na Slovensku zbierali už od 16. storočia. Medzi prvých patrili Mikuláš Pálffy (1552 – 1600) či jeho manželka Mária, rodená Fuggerová (?–?). V druhej polovici 16. storočia žil v Trnave ostrihomský arcibiskup Mikuláš Oláh (1493 – 1568), ktorý pôsobil dlhé roky na nizozemskom kráľovskom dvore. Odtiaľ si priniesol menšiu zbierku ázijských starožitností. V súčasnosti nie sú dostupné informácie o tom, či tieto prvé zbierky ázijského umenia na Slovensku obsahovali aj čínsky porcelán.¹⁷

Skutočný záujem o čínsky porcelán na Slovensku začína až na prelome 18. a 19. storočia.

¹¹ JONES, C. A. *Shapely Bodies: The Image of Porcelain in Eighteenth-Century France*. University of Delaware, 2013, s. 37.

¹² ČOU, Kung-sin. *Fa-kuo lu-i š'-s' š'-čhi čung-kuo jeng-sang-te sin-čbin jü fa-čan*. 2011, s. 6.

¹³ JONES, C. A. *Shapely Bodies: The Image of Porcelain in Eighteenth-Century France*. University of Delaware, 2013, s. 37.

¹⁴ Dragún – vojak, príslušník jazdeckej pechoty. Používal krátku mušketu a karabínu.

¹⁵ RUJIVACHARAKUL, V. *Collecting China: The World, China, and a History of Collecting*. Plymouth: Rowman & Littlefield, 2011, s. 55.

¹⁶ FAJCSÁK, G. *Collecting Chinese Art in Hungary from the Early First Century to 1945: As Reflected by the Artefacts of the Ferenc Hopp Museum of Eastern Asiatic Arts*. Budapest: Department of East Asian Studies, 2007, s. 8.

¹⁷ FAUST, O. – KRÁLIKOVÁ, B. *Ázijské zbierky, zv. 1*. Trnava: Západoslovenské múzeum v Trnave, 1964, s. 13.

Významným zberateľom bol gróf Ján Pálffy¹⁸ (1829 – 1908), ktorý v kaštieli v Kráľovej pri Senci sústredil najpočetnejší súbor umeleckoremeselných prác (približne dvetisíc artefaktov). Pálffy pri zariadovaní tohto kaštieľa uplatnil svoj cit pre *Raumkunst*.¹⁹ V pozostalom inventári bol zaevidovaný nábytok, nástenné koberce, výrobky z hodvábu, európsky a východoázijský porcelán.²⁰ „*Zaujímavý je porcelán čínskeho a japonského pôvodu, ktorého je v Kráľovej veľmi veľa. 18. storočie malo v súvislosti s východoázijským porcelánom takisto osobitný vkus. Oblubovalo iné než my. Malo rado veľkorozmerné, kobaltovou modrou zdobené nádoby, vedrá, veľkorozmerné, chryzantémami sa skvejúce misy. Kusy tohto druhu sú charakteristické pre zariadenie kaštieľov v 18. storočí a sú priam neodmysliteľným príslušenstvom týchto kaštieľov. V kaštieli Jána Pálffyho v Kráľovej vidíme východoázijský porcelán tohto druhu, ako keby ho zbieral jeho predok, palatín. Aj týmto vytvoril istú náladu v Kráľovej...*“²¹

Už spomínaní Zichyovci začali v 19. storočí zbierať umelecké predmety ázijského pôvodu. O značné rozšírenie zbierky Karola Zichyho sa zaslúžil Jozef Zichy, ktorý v rokoch 1875 – 1876 cestoval po Ázii (najmä Japonsku a Číne). Jedným z motívov jeho ciest bolo pravdepodobne rozšírenie zbierky umeleckých predmetov východoázijskej proveniencie. Po návrate zo svojich ciest daroval časť svojej zbierky dnešnému Múzeu mesta Bratislava a časť inštaloval v kaštieli vo Voderadoch, kde „*vo veľkej jedálni bola vzácna zbierka japonskej a čínskej keramiky pozostávajúca zo 680 kusov... V druhej jedálni na druhom poschodí boli veľké rodinné portréty a 507 japonských a čínskych nádob.*“²² Časť artefaktov bola uložená v Spolku sv. Vojtecha v Trnave a odtiaľ bola v roku 1962 presunutá do Západoslovenského múzea v Trnave (vyše sto kusov čínskeho porcelánu). Určitá časť zichyovských zbierok sa nachádza vo východoázijskej zbierke mesta Budapešť.²³ V zbierke porcelánu, skla a keramiky SNM-Múzea Červený Kameň sa z celkového počtu 4 644 kusov nachádza 148 kusov čínskeho porcelánu. Jedna časť zbierky je vystavená v stálej expozícii a druhá časť sa nachádza v depozitári v uzamknutých sklenených vitrínach, kde je pravidelne kontrolovaná vlhkosť a teplota vzduchu. Zbierka čínskeho porcelánu v zbierkach SNM-Múzea Červený Kameň obsahuje tanierne, misky, vazy, podšálky, šálky, nádoby, kanvičku na smotanú, cukorničku, svietnik a nádoby na štetce.

Čínsky porcelán v tejto zbierke je zdobený v štýle *famille rose*, *famille verte*, *famille jaune* alebo v mandarínskom štýle. Taktiež sa tu nachádza určité množstvo modro-bieleho porcelánu alebo bieleho porcelánu zdobeného farebnými emailami, seladónu či vazy zdobené technikou *cloisonné* alebo výrobky *grains de riz*. V zbierke čínskeho porcelánu sa nachádzajú aj hlinené predmety vyrobené z hrnčiny *c'-ša* 紫砂.

Z dôvodu unáhleného odchodu Karola Pálffyho s rodinou z rodového sídla Červený Kameň, kedy si svoje vzácne predmety vzali so sebou, časť predmetov uložili v *safete*,²⁴ ktorý bol následne vykradnutý. Keďže sa nezachovala evidencia zvozov v rokoch 1949 – 1957 z okolitých šľachtických sídel,²⁵ je zložité určiť počet a druhy čínskeho porcelánu, ktoré obsahovala pôvodná

¹⁸ Pezinská vetva Pálffyovcov.

¹⁹ Umenie interiéru.

²⁰ PAPCO, J. *Gróf Ján Pálffy ako zberateľ*. SNM – Múzeum Bojnice, 1998, s. 12.

²¹ Tamže, s. 13.

²² FAUST, O. – KRÁLIKOVÁ, B. *Ázijské zbierky, zv. 1*. Trnava: Západoslovenské múzeum v Trnave, 1964, s. 16.

²³ SLOBODNÍK, M. „Tu je všetko originálne, všetko je vyslovene čínske“ – cestovný denník grófa Józsefa Zichyho z Číny (1876). In: *Našinec v Oriente: Cestovatelja zo Slovenska a Čiech v Ázii a Afrike (19. stor. – I. pol. 20. stor.)*. Univerzita Komenského v Bratislave, 2009, s. 141; FAUST, O. – KRÁLIKOVÁ, B. *Ázijské zbierky, zv. 1*. Trnava: Západoslovenské múzeum v Trnave, 1964, s. 14-16.

²⁴ *Safety* – zamurované miestnosti (zrejme od slova sejf).

²⁵ Červený Kameň, Budmerice, Smolenice, Hlohovec, Jelenec, Veľký Biel, Voderady, Horné Obdokovce, Tovarníky, Hajná Nová Ves, Čakany, Brunovce, Borčice, Brodzany, Palárikovo, Radvaň, Uhrovec, Dubodiel, Veľké Zálužie, Gabčíkovo, Dolná Krupá, Lúka, Veľká Maňa, Bernolákovo, Čičov, Veľký Ďur, Lehnice, Diva, Nitra, Stupava a Adamovce. Mobilár týchto sídel bol sústredený v kláštore v Trnave a Bratislave.

pálffyovská zbierka na hrade Červený Kameň. Článok sa preto ďalej nevenuje pôvodu zbierky, ale jednotlivým predmetom, ich opisu, datovaniu a charakteristike.

Katalóg zbierky čínskeho porcelánu SNM – Múzeum Červený Kameň

miska *wan* 碗

typ: famille verte (<i>su-san-čchaj</i> 素三彩)	
farby: zelená, modrá, červená	
rozmery mm: max. ø - 143, ø dna - 55, výška - 48	
datovanie: Kchang-si 康熙 (1662–1722)	
prír.č.: ČK 2013	evid.č.: P- 302

Miska je dekorovaná v štýle famille verte, pre ktorý je typické prevládanie zelených odtieňov. Miska je taktiež dekorovaná modrou, červenou, žltou, fialovou a čiernou farbou. Vzor na vonkajšej strane misky tvoria farebné kvety a lístie a vtáci. Okolo fízla je zelený pás, v ktorom sa striedajú žlté, modré a červené dekory.

Vnútorňa strana je taktiež zdobená farebnými kvetmi.

Miska je na dne značená značkou paliny pravej *ai-je* 艾叶, ktorá sa nachádza v strede dvoch sústredných kruhov. Takýto typ značenia sa používal v období Kchang-siho potom, ako bol v roku 1677 prijatý edikt, ktorý zakazoval používanie cisárovho mena na dne porcelánových výrobkov (Burton, 1909, s. 131).

zhášadlo

Porcelánové zhášadlo na sviečky kužeľovitého tvaru je dekorované v mandarínskom štýle. Na povrchu sa nachádzajú dva oválne medailóny. Jeden medailón je dekorovaný figurálnym motívom a druhý rastlinným ornamentom. Okolie medailónov je zdobené rastlinným ornamentom v zelenej, ružovej a zlatej farbe.

Zhášadlo sa v Číne nepoužívalo, a preto je evidentné, že bolo vyrobené na základe požiadaviek európskeho trhu. V európskych domácnostiach sa zhášadlo používalo na zhasínanie sviečok bez toho, aby sa vytvoril dym a zápach (Copeland, 200, s. 33)

Môžeme ho datovať do obdobia 19. storočia, kedy sa takto dekorovaný porcelán vo veľkom dovážal do Európy (Litzenburg, 2003, s. 37).

Zhášadlo je poškodené a neodborne lepené.

typ: mandarínsky porcelán	
farby: zelená, ružová, zlatá	
rozmery mm: max. ø - 40, výška - 70	
datovanie: 19. storočie	
prír.č.: ČK 2830	evid.č.: P-303

miska wan 碗

typ: biely porcelán	
farby: modrá, červená, zelená	
rozmery mm: max. ø - 83, ø dna - 36, výška - 53	
datovanie: 17. – 18. storočie	
prír.č.: ČK 5057	evid.č.: P-304

Biela miska je zdobená farebnými emailami - zelená, modrá, červená, žltá, fialová a čierna farba. Na vnútornej strane dna je namaľovaná vetvička s kvetmi, podobne ako na vonkajšej strane misky. Vonkajšia strana je zdobená aj prekríženými bambusmi 竹. Bambus je symbolom dlhovekosti a vitality, pretože dokáže prežiť rôzne nepriaznivé prírodné podmienky a zostáva zelený po celý rok (Eberhard, 1983, str. 28-30). Okolo okraja misky sú namaľované dve rovnobežné čiary (rovnako z vnútornej aj vonkajšej strany).

Miska je na dne značená štyrmi znakmi *pi-jü čen-wan* 碧玉珍玩 – „skvost medzi vzácnymi predmetmi z jadeitu“ (pozri obr.) Toto značenie odkazuje na krásu predmetu. Takéto značenia porcelánových výrobkov, tzv. pochvalné značky sa používali v 17. a 18. storočí (Burton, 1909, str. 146).

miska

Miska s vrchnákom *kaj-wan* 盖碗 je dekorovaná siedmimi farebnými emailami. Prevládajúca farba rumelkovo červená a ružová. Rumelkovo červená, biela a zlatá farba sú nanosené na poleve. Na vonkajšej stene sú namaľované pivónie, košík s kvetmi *lan* 蓝, ktorý symbolizuje jedného z ôsmich nesmrteľných, Lan Cchaj-che 蓝采和 (Eberhard, 1986, s. 31). Ďalšími symbolmi je vykurovadlo, čínske paličky na jedenie a lyžica *š'* 匙, ktorá symbolizuje Che Sien-ku 何仙姑, jedinú ženu spomedzi ôsmich nesmrteľných (Eberhard, 1986, s. 274). Vnútorná stena misky je zdobená kvetinovými motívmi (pivónie). Okraj misky je ornamentálne zdobený špirálami a kvetinami. Vrchnák tejto misky nie je jej súčasťou. Možno predpokladať, že k nej patrí vrchnák, evidovaný pod evid. číslom P-308. Miska patrí medzi konfiškáty. V zbierke sa nachádzajú ešte dve podobné misky s evidenčným číslom P-305 a P-307. Miska s evidenčným číslom P-307 patrí do pôvodného inventára rodu Pálffyovcov na hrade Červený Kameň. Poškodená.

typ: famille rose (<i>žuan-cchaj</i> 软彩)	
farby: ružová, červená, zlatá	
rozmery mm: max. ø - 160, ø dna - 70, výška - 70	
datovanie: 18./19. storočie	
prír.č.: ČK-5040	evid.č.: P-306

vrchnák na misku

typ: famille rose (žuan-čhaj 软彩)	
farby: ružová, červená, zlatá	
rozmery mm: max. ø - 136, ø dna - 57, výška - 45	
datovanie: 18./19. storočie	
prír.č.: ČK-5035	evid.č.: P-308

Vrchnák na misku *kaj-wan* dekorovaný v štýle famille rose. Prevláda ružová a rumelkovo červená farba. Vonkajšia stena vrchnáka je zdobená prevažne kvetinovými motívami. Taktiež je dekorovaná symbolmi ako vykurovadlo či váza. Dno predmetu je zdobené kvetom pivónie *mu-tan* 牡丹, ktorá symbolizuje bohatstvo a vyznamenanie či poctu (Eberhard, 1986, s. 231).

Vrchnák patrí do pôvodného inventára zbierky rodu Pálffyovcov na hrade Červený Kameň, o čom svedčí zelené číslo na dne vrchnáka.

V zbierke sa pod evidenčným číslom P-309 nachádza ešte jeden rovnako zdobený vrchnák s rovnakými rozmermi. Na jeho dne sa nachádza zelené číslo 129, ktoré značí, že patrí do pôvodného inventára zbierky rodu Pálffyovcov.

Na základe rovnakého dekoru ako misky s evidenčným číslom P-305, P-306 a P-307 je možné predpokladať, že tieto vrchnáky patria práve k nim.

tanier *pčhan* 盤

Tanier dekorovaný v štýle famille rose, pre ktorý je typické prevládanie ružovej farby. Tanier je dekorovaný taktiež zelenou, modrou, čiernou a zlatou farbou na poleve.

Ústredný motív taniera tvorí rozkvitnutá pivónia *mu-tan* 牡丹, ktorá symbolizuje bohatstvo a vyznamenanie a je považovaná za kráľovnu kvetov. Vedľa pivónie je namaľovaná váza *pčing* 瓶, ktorá je symbolom mieru. Spoza vázy vybieha symbol dlhovekosti, huba *ling-č'* 灵芝. Okraj taniera je zdobený štyrmi lotosovými kvetmi *lien-čhua* 莲花, ktoré symbolizujú nekonečnosť, neobmedzenosť. Po celej dĺžke okraja obieha ružový ornament bez konkrétnej symboliky (Eberhard, 1986, s. 231, s. 306, s. 199, s. 168).

V zbierke porcelánu, skla a keramiky SNM – Múzeum Červený Kameň sa nachádza ešte deväť rovnako zdobených tanierov s rovnakým dekorom s evidenčným číslom P-343, P-344, P-345, P-347, P-348, P-349, P-350, P-351 a P-352.

typ: famille rose (žuan-čhaj 软彩)	
farby: ružová	
rozmery mm: max. ø - 115, ø dna - 66, výška - 18	
datovanie: 19. storočie	
prír.č.: ČK-5017	evid.č.: P-346

nádoba *po-s²-lu* 钵式炉

Porcelánová modro-biela nádoba dekorovaná od-tieňmi modrej farby pod polevou na bielom pod-klade. Na vonkajšej strane je namaľovaná žena s deťmi v záhrade, s kvitnúcim stromom a dvo-mi netopiermi *fu* 蝠. Netopier *fu* znie foneticky rovnako ako šťastie *fu* 福, takže netopier v čínskej symbolike znamená šťastie. V prípade zobraze-nia dvoch netopierov oproti sebe, ako aj v tomto prípade, to symbolizuje dvojité šťastie (Eberhard, 1983, str. 32).

Nádoba je na dne značená značkou *Čcheng-chua nien-č'* 成化年製 v dvoch sústredných kruhoch (pozri obr.). Takto sa označovali nádoby vyrábané na prelome 19./20. storočia v tzv. období oživenia Kchang-siho.

typ: modro-biely porcelán (<i>čching-chua</i> 青花)	
farby: modrá	
rozmery mm: ø hrdla - 55, ø dna - 53, výška - 55	
datovanie: 19./20. storočie	
prír.č.: ČK 2831	evid.č.: P-383

Dekor dvomi odtieňmi modrej a zelenej, červenou, a žltou farbou. Vrchnák zakončený gombíkom v tvare puku a dekorovaný sprievodom hudob-níkov. Motív nádoby tvorí sprievod mandarínov. Takmer každý drží gong alebo nesie draka, slona, lotos či nápis *tchien-kan* 天干. V spodnej časti sú traja úradníci. Všetci smerujú k dvom úradníkom pri oltári. Tento motív je typický pre mandarínsky porcelán. Na dne značená (obr. 1). Hoci značka tvrdí, že nádoba vznikla v dobe veľkej dynastie Čching za vlády Čchien-lunga (*ta-čching čchien-lung ni-en-č'* 大清乾隆年制) nie je to tak. Značka nie je na-písaná správne. Takto značený porcelán sa vyrábal v 20. storočí. V období Čchien-lunga 乾隆 (vládol v rokoch 1735 - 1796) sa na značenie porcelánu používala iba jedna značka, a to značka písaná pečatným písmom *čuan-šu* 篆书 (Burton, 1909, s. 136) (obr.2).

Nádoba používaná na uchovávanie korenín. V zbierke ešte jedna rovnako zdobená a značená nádoba s rozdielnymi rozmermi.

Obe nádoby patria do pôvodného inventára.

nádoba s vrchnákom *kaj-kuan* 盖罐

typ: mandarínsky porcelán	
farby: modrá, červená, zelená, žltá	
rozmery mm: ø ústia - 95, ø dna - 132, ø vrchnáka - 92, výška - 240	
datovanie: 20. storočie	
prír.č.: ČK-2014ab	evid.č.: P-1697ab

miska wan 碗

Hlboká miska na nízkej kruhovej pätke, so zaoblenými vysoko zdvihnutými stenami. Zdobená modrou kobaltovou maľbou pod polevou a vyrezávanými vzormi v tvare hviezd. Takýto štýl zdobenia sa nazýva grains de riz. Výzdoba grains de riz sa používa až od 18. storočia. (Monkhouse, 1901, s. 136).

Telo misky je z vnútornej aj z vonkajšej strany zdobené rastlinným a kvetinovým motívom. Horný okraj misky je dekorovaný pásikmi geometrického mriežkového ornamentu. Dno nádoby z vnútornej strany je dekorované kvetmi s listami a pásom geometrického ornamentu.

Miska je v dobrom stave, no na niektorých miestach je poškodená glazúra. Neznačená.

typ: grains de riz	
farby: kobaltová modrá	
rozmery mm: max. \varnothing - 175, \varnothing dna - 80, výška - 85	
datovanie: 18./19. storočie	
prír.č.: ČK-2596	evid.č.: P-1879

váza pching 瓶

Váza dekorovaná sivozelenou popraskanou glazúrou. V hornej tretine hrdla je pás hnedej hrnčiarskej hliny dekorovaný rytinami kvetín a vlnovkami. Baňatá časť vázy je taktiež dekorovaná pásom hnedej hrnčiarskej hliny s vyrytými nepravidelnými útvarmi. Po bokoch vázy sú pripevnené dve plastické uchá v tvare levích hláv s kruhovými drážkami.

Váza je na dne značená značkou „guvernér/ miestodržiteľ provincie“ *čung-čcheng* 中丞 (pozri obr.). Takáto značka sa používala na kópiách starého „krakelového porcelánu“ vyrobených v rokoch 1723 – 1735, vďaka čomu vieme vázu presne datovať (Burton, 1909, s. 150).

Váza je na okraji poškodená, pri dne je prevrtaný otvor. Reštaurovaná.

typ: seladón (<i>čching-čch'</i> 青瓷)	
farba: sivozelená	
rozmery mm: \varnothing hrdla- 13,2, \varnothing dna - 127, výška - 370	
datovanie: 18. storočie	
prír.č.: ČK 546/75	evid.č.: P-1950

šálka *pei* 杯

typ: mandarínsky porcelán	
farby: ružová, oranžová	
rozmery mm: max. \varnothing - 95, \varnothing dna - 45, výška - 55	
datovanie: 19. storočie	
prír.č.: ČK-5052	evid.č.: P-2186

Zvoncovitá šálka so zvlneným horným okrajom na nízkom valcovitom podstavci. Dekorovaná farbami pod polevou v mandarínskom štýle. Prevláda ružová farba.

Telo šálky je dekorované tromi medailónmi. V kruhovom medailóne oproti ušku je namaľovaný kvet a papagáj *jing-wu* 鸚鵡, ktorý symbolizuje mladé dievča (Eberhard, 1986, s. 225). Medailón je rámovaný zlatou linkou. Po stranách sú dva obdĺžnikové medailóny.

Jeden medailón je dekorovaný figurálnym motívom a druhý maľbou kvetov, lístkov a sediacim pestrofarebným vtákom. Plocha medzi medailónmi je vyplnená ornamentom. Vnútorňa strana okolo horného okraja je dekorovaná rovnakým ornamentom ako zvyšok šálky.

Na šálke chýba uško. Inak je v dobrom stave.

konvička na smotanu

Konvička balustrového tvaru s rozšíreným hrdlom, ktoré na jednej strane prechádza do výlevky na kruhovej pätke. Zdobená v mandarínskom štýle, pre ktorý je typická paleta farieb *famille rose*, teda prevláda ružová farba a jej odtiene. Okrem ružovej farby je konvička dekorovaná taktiež zelenou, modrou, čiernou, oranžovou farbou pod polevou.

Telo konvičky je zdobené dvoma obdĺžnikovými medailónmi rámovanými oblúčikovitým motívom zelenej farby. V jednom medailóne sú zobrazení štyria mandaríni a druhý je dekorovaný motýľom *chu-tie* 蝴蝶, ktorý symbolizuje muža, pijúceho nektár z kalichu kvetiny (symbol ženy), a vtáka. Priestor medzi medailónmi je dekorovaný rastlinným motívom a ornamentami.

Konvička je poškodená – chýba uško.

typ: mandarínsky porcelán	
farby: ružová, oranžová	
rozmery mm: max. \varnothing - 80, \varnothing dna - 60, výška - 110	
datovanie: koniec 19. storočia	
prír.č.: ČK-5063	evid.č.: P-2191

podšálka

typ: mandarínsky porcelán/ rose medallion	
farby: ružová, zelená, zlatá	
rozmery mm: max. ø - 138, výška - 30	
datovanie: 19. storočie	
prír.č.: bez čísla	evid.č.: P-2209

Podšálka so zdvihnutým vlneným a nepravidelne vykrajovaným okrajom. Dekor v mandarínskom štýle. Možno ho zaradiť do podkategórie Rose Medallion charakteristickej striedaním mandarínov a kvetinového vzoru. Tento druh sa vyrábal v rokoch 1840 – 1880 a bol určený výhradne na export (Gulland, 1902, s. 208). Zdobený v štýle famille rose. Prevláda ružová farba. V strede podšálky je kvetinový motív ohraničený zlatým kruhom. Okolo kruhu sú namaľované štyri motýle. Okolo stredného motívu sú štyri polia so zeleným okrajom, v ktorých sa strieda kvetinový motív a postavy mandarínov. V dielikoch s kvetinovým motívom sú namaľované taktiež vtáky. V jednom poli sú traja sediaci mandaríni na terase a v druhom traja stojaci. Po obvode polí je bohatý zlatý a zelený ornament. Malá časť okraja je odbitá. V zbierke sa nachádza ešte šesť rovnakých podšálok s prírastkovým číslom P-2207, P-2208, P-2210, P-2211, P-2212 a P-2213, pričom všetky, okrem P-2208, ktorej chýba okraj, sú v dobrom stave.

Váza glazovaná šedo-zelenou glazúrou, ktorá sa nazýva seladón. Prechod medzi hrdlom a telom vázy je zdobený modrou plastikou, ktorú tvoria hlavy žezla *žu-i* 如意, ktoré symbolizujú pranie, aby sa dotýčanému splnilo všetko, čo si praje. Nad plastikou sa nachádza biely pás dekorovaný meandrom modrej farby. V strednej časti tela nádoby obieha biely pás dekorovaný modrou farbou pod polevou. Pás obsahuje dva medailóny s figurálnymi motívami, medzi ktorými je vzor pripomínajúci mraky a štyri netopiere *fu* 蝠, ktoré symbolizujú šťastie (Eberhard, 1986, s. 32).

Po bokoch vázy sú upevnené dve uchá z hrnčiarскеj hliny v tvare sloních hláv s voľne visiacimi kruhmi. Pás okolo dna nádoby je zdobený tzv. líniu lotosových lupenôv *lien-pan-wen* 连瓣纹 (Feng, 2001, s. 630).

Nádoba nepatrí do pôvodného inventára rodu Pálffy. Do zbierky sa dostala počas zvozov v 50. – 60. rokoch 20. storočia z neďalekého kaštieľa vo Voderadoch.

Dno nádoby je poškodené, reštaurované sponami.

váza *pebing* 瓶

typ: seladón (<i>čching-čch'</i> 青瓷)	
farby: šedo-zelená	
rozmery mm: ø ústia - 145, ø dna - 143, výška - 420	
datovanie: 19./20. storočie	
prír.č.: ČK-2023	evid.č.: P-2251

váza *pehng* 瓶

typ: modro-biely porcelán (<i>čching-chua</i> 青花)	
farby: modrá kobaltová	
rozmery mm: max. ø - 200, ø dna - 105, výška - 365	
datovanie: 17. storočie	
prír.č.: ČK-2022	evid.č.: P-2264

V spodnej časti nepravidelného guľovitého tvaru s vybiehajúcim úzkym hrdlom, v ktorého hornej tretine sa nachádza zaoblený prstenec. Dekorovaná modrou kobaltovou farbou pod polevou na bielom podklade. V spodnej guľovitej časti je dekorovaná figurálne, čo je typický dekor pre modro-biely porcelán. Postavy sú zasadené do záhradného či hornatého prostredia, ktoré dotvára vodopád či záhradná architektúra. Spodná guľovitá časť je od vybiehajúceho hrdla oddelená pruhom rastlinnej dekorácie (prepletené konáre s kvetmi), ktorou sa porcelán začal dekorovať v období dynastie Ming za vlády cisára Süan-te 宣德 (1399 – 1435) (Feng, 2001, s. 623). Úzke hrdlo je dekorované striedavo rastlinným motívom a symbolmi perál či zvitkov. Prstenec je dekorovaný rovnakým motívom ako pás oddeľujúci spodnú časť od hrdla vázy. V hornej tretine hrdla sa nachádza rovnaký motív ako v jeho spodnej časti. Váza je vo výbornom stave. Váza sa do zbierky dostala z kaštieľa vo Voderadoch.

Hlinené predmety *č'ša*, ku ktorým zaraďujeme aj túto hranatú fľašu, sa vyrábajú v okrese I-sing 宜兴 (provincia Ťiang-su 江苏). V tejto oblasti sa ťažia tri druhy hlíny, ktoré sa od seba líšia farbou. Predmety vyrobené z hlíny *č'ša* sú ružovo-hnedej farby, predmety vyrobené z hlíny *pen-san-lu* 本山綠 sú bielo-zelenej farby a červené predmety sú vyrobené z hlíny *ču-ša* 朱砂 (Lo, 1986, s. 12).

Všetky štyri strany fľaše sú dekorované reliéfom znázorňujúcim dvoch drakov, ktorí medzi mrakmi naháňajú perlu, čo spôsobuje búrku a vyvoláva dážď (Eberhard, 1986, s. 84).

Vrchnák (uzáver) fľaše chýba.

fľaša *kuan* 罐

typ: hrnčina (<i>č'ša</i> 紫砂)	
farby: hnedá	
rozmery mm: 80 x 80, ø hrdla - 37, výška - 234	
datovanie: 19. storočie	
prír.č.: ČK-5048	evid.č.: P-2265

nádoba *kaj-kuan* 盖罐

大
夫
子
男
求
求

Dekorovaná modrou farbou pod polevou na bielom podklade. Okraj vrchnáka a horná a dolná časť nádoby je zdobená granátovými jablkami, kvetmi slivky a broskyne. Centrálna časť je profilovaná vertikálnymi linkami a štyrma kruhovými medailónmi. V každom sú namaľované ženy či deti. V jednom medailóne je pôvabná dáma Long Elizas, ktorá drží vejár. Motív typický pre exportný porcelán z druhej polovice 17. storočia (Hobson, 1915, s. 136). Na vrchnej časti vrchnáka sú namaľovaní traja chlapci hrajúci sa v prírode.

Na dne značená. Napriek tomu, že značka tvrdí, že nádoba bola vyrobená v dobe veľkej dynastie Ming za vlády Čcheng-chua (*ta-ming čheng-chua ni-en-č' 大明成化年製*), nie je to tak. Porcelán bol takto značený v období Kchang-si, keď bol vydaný vládnym ediktom, ktorý zakazoval používať cisárovo meno na porcelánových výrobkoch (Burton, 1909, s. 131).

Nádoba patrí do pôvodného inventára.

Stav je dobrý, iba vrchnák je na okraji poškodený.

typ: modro-biely porcelán (<i>čching-chua</i> 青花)	
farby: modrá	
rozmery mm: ø hrdla - 98, ø dna - 128, výška - 200, ø vrchnáka - 110	
datovanie: Kchang-si 康熙 (1662 – 1722)	
prír.č.: ČK-2019 ab	evid.č.: P-3282 ab

nádoba

Dekorovaná modrou farbou pod polevou na bielom podklade. Vrchnák nádoby je dekorovaný kvetmi a listami s úponkami. Je zakončený gombíkom v tvare puku. Okolo horného okraja nádoby je modrý pás tvorený hlavicami žezla *žu-i* 如意, ktoré vyjadruje želanie, aby sa dotýčnému splnilo všetko, čo si praje (Eberhard, 1986, s. 258). Nad týmto pásom okolo hrdla nádoby obieha biely pás z hornej aj dolnej strany lemovaný dvojitémi modrými tenkými čiarami, v ktorom sa nachádzajú kvety so štyrma lupeňmi, ktoré z každej strany zdobia úponky.

Telo nádoby je zdobené rovnakými kvetinovými motívmi ako vrchnák nádoby. Okolo dna nádoby obieha bordúra, tzv. línia lotosových lupeňov *lien-ban-wen* 连瓣纹 (Feng, 2001, s. 630).

V zbierke sa pod evidenčným číslom P-3291 nachádza ešte jedna rovnako zdobená nádoba s rovnakými rozmermi.

typ: modro-biely porcelán (<i>čching-chua</i> 青花)	
farby: modrá	
rozmery mm: ø hrdla - 225, ø dna - 290, výška - 660, ø vrchnáka - 255	
datovanie: 2. pol. 19. storočia	
prír.č.: ČK-5148 ab	evid.č.: P-3290 ab

akvárium *ta-lung-kang* 大龙缸

typ: famille rose (<i>quan-ccbaj</i> 软彩)	
farby: ružová, zelená, žltá	
rozmery mm: ø hrdla - 525, ø dna - 305, výška - 420	
datovanie: 19./20. storočie	
prír.č.: ČK-2025	evid.č.: P-3294

Maľované dvomi odtieňmi zelenej, dvomi odtieňmi ružovej, žltou, fialovo-modrou a červenou farbou. Využívalo sa na dekoratívne účely a skutočne malo funkciu dnešného akvária a využívalo sa aj v exteriéri. Akvárium slúžilo aj ako váza na rôzne vodné rastliny, a preto sa niekedy nazýva aj žardiniéra. Vrchná časť je zdobená meandrom *chuej-wen* 廻纹, symbolizujúcim znovuzrodenie (Eberhard, 1986, s. 183). Ústredným motívom sú dvaja päťprstí draci *lung* 龙, symboly samotného panovníka, syna nebies. Ružový drak stúpa a naopak zelený drak klesá. Draci sa vznášajú medzi rastlinami. Na pozadí chryzantémy *l'ü* 菊, ktoré sú symbolom dlhého života a jesene a symbol jari, pivónie *mu-tan* 牡丹 (Eberhard, 1986, s.63, s. 231). Vnútorňa stena je zdobená vodnými rastlinami a rybami – závojnatkami.

V zbierke sa nachádza ešte jedna rovnako zdobená nádoba pod evidenčným číslom P-3295 a prírastkovým číslom ČK 2024, ktorá má rozdielnu výšku (425 mm) patriaca do pôvodného inventára rodu Pálffy.

Dekorovaná mandarínskym štýlom, teda prevláda ružová farba. Ďalej je zdobená zelenou farbou v rôznych odtieňoch, zlatou, modrou, žltou a čiernou farbou.

Pre mandarínsky štýl je typické veľké množstvo postáv – mandarínov. Na vrchnáku sú dva medailóny s figurálnym motívom. Koniec vrchnáka je dekorovaný zlatým gombíkom.

Nádoba je zdobená ôsmimi medailónmi, v ktorých sa strieda figurálny a rastlinný motív. V medailónoch v hornom rade je možné okrem postáv vidieť aj čínske symboly ako motýľ *chu-tie* 蝴蝶, ktorý symbolizuje milencov, vázu *pebing* 瓶, ktorá je symbolom mieru a symbol dlhovekosti *šou* 壽 (Eberhard, 1986, s. 52, 306, 167). Nádoba nie je značená, no takto zdobený porcelán sa vyrábala a následne vyvážala z Číny do Európy v 19. storočí.

Váza je v dobrom stave, ale pri revízii 19. júna 2009 sa zistilo, že vrchnák je rozbitý.

Nádoba nepatrí do pôvodného inventára.

nádoba typu *kaj-kuan* 盖罐

typ: mandarínsky porcelán/ rose medallion	
farby: ružová, zelená, žltá, zlatá, modrá	
rozmery mm: ø hrdla - 360, ø dna - 315, výška - 500	
datovanie: 19. storočie	
prír.č.: ČK 8080ab	evid.č.: P-3444

cukornička

typ: mandarínsky porcelán/ rose medallion	
farby: ružová, oranžová, zelená	
rozmery mm: ø dna - 70, výška - 100, ø vrchnáka - 115, výška vrchnáka - 40	
datovanie: 19. storočie	
prír.č.: ČK 2789 ab	evid.č.: P-3448

Cukornička je valcovitého, smerom hore sa zužujúceho tvaru s dvojicou prepletených ušíek. Vrchnák je plochý, mierne vypuklý, zakončený zlatým gombíkom.

Zdobená v mandarínskom štýle, teda prevláda oranžová, ružová farba. Ďalej je dekorovaná zelenou, žltou, fialovou, modrou a čiernou farbou. Na tele sa striedajú štyri medailóny, v ktorých sa strieda figurálny a rastlinný motív. V dvoch medailónoch sú namaľovaní mandaríni, ktorých pozadie dotvára pavilón či záhradná architektúra. Vo zvyšných dvoch medailónoch je rastlinný motív s vtáctvom a motýľmi. Priestor medzi medailónmi je vyplnený rastlinným motívom, ornamentami a motýľmi *chu-tie* 蝴蝶. Motýľ symbolizuje milenca, ktorý pije nektár z kvetinového kalicha (ženský symbol) (Eberhard, 1986, s. 52). V ploche vrchnáka sú dva medailóny, ktoré kopírujú dekor tela cukorničky. Takto zdobený mandarínsky porcelán zaraďujeme do podkategórie rose medallion. Chýba jedno uško.

Telo urnového tvaru so zúženým, nízkym valcovitým hrdlom. Z tela vybieha esovito prehnutá výlevka a z opačnej strany jedno väčšie ucho. Dekorovaná v mandarínskom štýle, pre ktorý sú typické postavy mandarínov. Kanvicu možno zaradiť do podkategórie rose medallion. Pre túto kategóriu je typické striedanie mandarínov a kvetinových vzorov v jednotlivých poliach. Tento druh porcelánu sa vyrábala v rokoch 1840 – 1880 a bol určený výhradne na export (Gulland, 1902, s. 208). Zdobená v štýle famille rose, teda prevláda ružová farba. Vrchnák s figurálnym motívom a na vrchu zlatým gombíkom. Stredná časť kanvice s dvoma kruhovými a štyrmi obdĺžnikovými medailónmi. V kruhových medailónoch je rastlinný motív a vták. V obdĺžnikových medailónoch sa strieda figurálny motív s rastlinným. V hornej časti tela kanvice sú štyri medailóny s figurálnym motívom. Priestor medzi medailónmi je vyplnený zeleným ornamentom, kvetinami a motýľmi. Päťka je zdobená rovnakým motívom ako priestor medzi medailónmi.

Kanvica je v dobrom stave.

čajová kanvica č'-chu 执壶

typ: mandarínsky porcelán/ rose medallion	
farby: ružová, zelená, zlatá	
rozmery mm: max. ø - 168, ø dna - 98, výška - 170, ø vrchnáka - 70, výška vrchnáka - 120	
datovanie: 19. storočie	
prír.č.: ČK 2790 ab	evid.č.: P-3449

tanier *pchan* 盤

typ: kraak (<i>keche-la-keche-och'</i> 克拉克瓷)	
farby: modrá kobaltová	
rozmery mm: max. \varnothing - 215, \varnothing dna - 115	
datovanie: pravdepodobne Wan-li 萬曆 (1573 – 1620)	
prír.č.: ČK- 10253	evid.č.: P- 3601

Maľovaný modrou kobaltovou farbou pod polevou. Výzdoba typická pre porcelán typu kraak. Ústredný motív je tvorený sediacim vtákom medzi chryzantémou a kvetmi stromu z rodu *prunus*. Vedľa kvetov stromu z rodu *prunus* je namaľovaný symbol dlhovekosti, huba *ling-č'* 靈芝. Na okraji je šesťnásť obdĺžnikových medailónov, v ktorých sa striedajú vzory. V každom štvrtom medailóne je vždy ten istý vzor. V jednom medailóne sa v hornej a spodnej časti nachádza symbol svastiky, ktorý symbolizuje všetko šťastie, po ktorom človek túži. V ďalšom je namaľovaný vzor rybích šupín a zvyšné dva sú dekorované rastlinným motívom. Na rube taniera je namaľovaná linka s kvetmi.

Kraak porcelán bol typickým vývozným artiklom počas vlády cisára Wan-li. Avšak je ťažké identifikovať, či skutočne ide o tanier z tohto alebo neskoršieho obdobia.

Okraj taniera je trochu poškodený.

Tanier nepatrí do pôvodného inventára, ale bol odkúpený v roku 1962 z Domu spisovateľov v Budmericiach.

váza *pching* 瓶

Kovová váza zdobená emailami technikou cloisonné. Okolo horného okraja je dekorácia s opakujúcim sa symbolom žezla *žu-i* 如意, ktoré symbolizuje aby sa dotyčnému splnilo všetko, čo si praje (Eberhard, 1986, s. 258). Zúžená časť hrdla je zdobená kvetinovým vzorom a ornamentami. Po bokoch sú dve kovové levie hlavy s kovovým krúžkom v papuli. V čiernom páse oddeľujúcom zúžené hrdlo od baňatého tela vázy sa nachádza osem budhistických symbolov *pa-t'i-siang* 八吉祥 – koleso *lun* 轮, ktoré symbolizuje budhistické učenie, mušľu *luo* 螺, ktorá symbolizuje myšlienky Buddhu, baldachýn *kai* 蓋 ako symbol dôstojnosti a dáždnik *san* 傘 ako symbol ochrany (Eberhard, 1986, s. 91). Pod pásom opäť opakujúci sa symbol žezla *žu-i*. Baňatá časť nádoby je zdobená kvetinovým motívom a štyrmi kruhovými medailónmi s bielym alebo červeným podkladom a kvetinovým dekorom. Váza v dobrom stave. Súčasťou vázy je aj poškodený drevený podstavec. V zbierke sa pod evidenčným číslom 3631 a príprastkovým číslom 192/73 nachádza ešte jedna rovnaká váza s rovnakými rozmermi aj zdobením. Vázy nepatria do pôvodného inventára.

typ: cloisonné (<i>t'ing-tchaj-lan</i> 景泰蓝)	
farby: modrá, červená, biela	
rozmery mm: max. \varnothing - 240, \varnothing dna - 165, výška - 460	
datovanie: 1. pol. 19. storočia	
prír.č.: ČK 193/73	evid.č.: P-3632

váza *pbhing* 瓶

typ: cloisonné (<i>t'ing-tchaj-lan</i> 景泰蓝)	
farby: modrá, bordová, žltá, zelená	
rozmery mm: ø hrdla - 89, ø dna - 75, výška - 255	
datovanie: 2. pol. 20. storočia	
prír.č.: ČK- 191/73	evid.č.: P-3634

Váza z bronzového plechu, ktorý je zdobený farebnými emailami v modrej, bordovej, žltej, zelenej, bielej a fialovej farbe. Takáto technika zdobenia sa nazýva cloisonné.

Okolo horného okraja je ornamentálne usporiadaný modrý pás hlavic žezla *žu-i* 如意, ktoré však nevyjadruje moc panovníka, ale je to pranie, aby sa dotýčenému splnilo všetko, čo si praje.

Celá plocha vázy je zdobená voľne usporiadanými farebnými kvetmi rôznych druhov, ktoré sa navzájom prekrývajú.

V zbierke sa pod evidenčným číslom P-3633 nachádza rovnako zdobená váza s rovnakými rozmermi.

Obe tieto vázy nepatria do pôvodného inventára zbierky rodu Pálffyovcov, ale boli zakúpené od súkromnej osoby 20. decembra 1973.

čása *chua-ku* 花觚

Dekorovaná jednofarebnou, sýto zelenou polevou. Čása *chua-ku*, občas nazývaná aj *feng-wej-cun* 凤尾尊, napodobňuje tvar starovekých bronzových nádob *cun* 尊 na víno. Slúžila ako váza na aranžovanie kvetov a ozdobu hál. Takýto tvar porcelánových nádob sa začal vyrábať v období cisára Kchang-siho 康熙 (1662 – 1722). V období Kchang-siho sa vyrábali tri rôzne tvary čáse huagu. Obdobie vlády Kchang-siho možno rozdeliť do troch období – skoré *cao* 早 (1662 – 1680), stredné *čung* 中 (1681 – 1700) a neskoré *nan* 晚 (1701 – 1722). V každom období sa vyrábala jeden určitý tvar (Liou Žu-šuej, 2004, s. 144). Tvar čáse, ktorý sa nachádza v zbierke, sa vyrábala v období *cao*.

Napriek tomu, že čása je na dne značená značkou (viď obr. 20) vyrobené počas veľkej dynastie Čching v období Kchang-si (*ta-čching kchang-si nien-č* 大清康熙年制), v skutočnosti čása pochádza z 19./20. storočia. Takýto typ značenia, aký môžeme vidieť na dne tejto čáse, sa v období cisára Kchang-siho nepoužíval.

Čása je poškodená, lepená. Časť okraja chýba.

typ: jednofarebný porcelán	
farby: zelená	
rozmery mm: ø hrdla - 95, ø dna - 75, výška - 200	
datovanie: 19./20. storočie	
prír.č.: ČK 965/75	evid.č.: P-4001

tanier *pchan* 盤

typ: famille rose (<i>zuan-ccbaj</i> 软彩)	
farby: ružová, modrá, žltá, zelená, sivá	
rozmery mm: max. ø - 225, ø dna - 125, výška - 30	
datovanie: 18./19. storočie	
prír.č.: ČK 1024/75	evid.č.: P-4075

Maľovaný farebnými emailami pod glazúrou. Je dekorovaný ružovou, modrou, žltou a zelenou farbou a dvoma odtieňmi sivej.

Ústredný motív tvorí pivónia *mu-tan* 牡丹, symbol bohatstva a významenia.

Motív pivónie sa opakuje aj na okraji taniera. Pivónie sú obklopené listím a malými špirálami. Do okrajových častí vybieha ornamentálna linka, ktorá pripomína stopku granátového jablka *š-liou* 石榴, symbolu plodnosti (Eberhard, 1986, s. 240).

Na základe použitej palety farieb je možné tanier zaradiť do skupiny porcelánu známeho ako *famille rose*.

Tanier je značne poškodený, dokonca určitá časť chýba.

V zbierke sa nachádza ešte jeden rovnako zdobený tanier s rovnakými rozmermi, ktorý je, žiaľ, takisto poškodený.

tanier *pchan* 盤

Maľovaný v štýle *famille verte*, pre ktorý je typické prevládanie zelenej farby. Ďalej je na dekorovanie použitá červená, modrá, žltá a čierna farba.

Dno taniera je zdobené kvetmi, úponkami a listami v rôznych farbách. Tak isto je zdobené vtákom, z ktorého sa však zachovala iba hlava.

Okraj taniera je zdobený drobnými kvietkami červenej farby a lístkami zelenej farby. Tento dekor je prerušovaný kartušami. V jednej sú namaľované kvety a v druhej kvety s papagájom *jing-wu* 鸚鵡, ktorý symbolizuje mladé dievča (Eberhard, 1986, s. 225).

Tanier je poškodený, značná časť chýba (cca 40%). Patrí do pôvodného inventára zbierky rodu Pálffyovcov na hrade Červený Kameň.

typ: famille verte (<i>su-san-ccbaj</i> 素三彩)	
farby: zelená, červená, modrá, žltá	
rozmery mm: max. ø - 240, ø dna - 130, výška - 32	
datovanie: 18./19. storočie	
prír.č.: ČK 1025/75	evid.č.: P-4076

váza s levými uchami *š'er-pchin* 獅耳瓶

typ: mandarínsky porcelán	
farby: ružová, oranžová, modrá, zelená	
rozmery mm: max. ø - 75, ø dna - 65, výška - 205	
datovanie: 19. storočie	
prír.č.: ČK 26/76	evid.č.: P-4283

Dekorovaná v mandarínskom štýle, pre ktorý je typická paleta farieb famille rose, teda prevláda ružová farba, oranžová či žltá farba. Po bokoch hrdla sú dve plastické uchá v tvare ležiacich levov *š' 獅*, preto sa váza nazýva *š'er-pchin* – váza s levými uchami. Na prechodnej časti medzi hrdlom a telom vázy sú dva páry jašteríc gekon *pi-chu* 壁虎, ktoré patria k piatim jedovatým stvoreniam *wu-tu* 五毒. Táto jašterica sa niekedy nazýva aj *šou-kung* 守宮, teda strážca paláca (Eberhard, 1986, s. 124, Welch, 2008, s. 100).

Hrdlo zdobené dvoma medailónmi s figurálnym motívom. Telo vázy taktiež zdobené dvoma medailónmi. V jednom sa nachádza päť mandarínov v interiéri, v druhom rastlinný a kvetinový motív s vtáctvom a motýľmi. Priestor medzi medailónmi je vyplnený drobným rastlinným motívom. Medailóny sú z vrchnej časti lemované meandrom, ktorý je prerušovaný motýľmi. Takýto typ váz sa vyrábal v druhej polovici 19. storočia (Feng, 2001, s. 621). Váza je v dobrom stave.

Váza nepatrí do pôvodného inventára.

nádoba na štetce *pi-tchung* 笔筒

Dekorovaná rumelkovo-červenou a zlatou farbou na poleve na bielom pozadí. Vrchný okraj nádoby je dekorovaný zlatou linkou. Na vonkajšej strane sú kaligrafické nápisy písané pečatným písmom *čuan-šu* 篆书. Na dne značená. Značka je evidentne falošná, resp. slúži iba na vzbudenie dojmu, že ide o značený porcelán z obdobia dynastie Qing. Vďaka tomu je možné nádobu datovať do 20. storočia (Burton, 1909, s. 136).

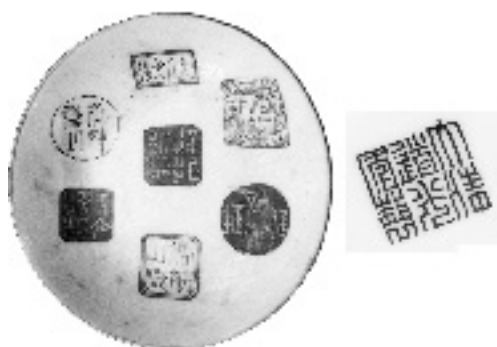
V zbierke sa nachádza ešte jedna rovnako dekorovaná nádoba s evidenčným číslom P-4392, ktorá je na dne taktiež značená. Značka je však tak isto nepodarenou kópiou.

Obe nádoby nepatria do pôvodného inventára. Na základe dekoru je možné predpokladať, že s miskou evidenčné číslo P-4331 tvoria súpravu.

typ: biely porcelán	
farby: červená a zlatá	
rozmery mm: max. ø - 60, výška - 123	
datovanie: 20. stor.	
prír.č.: 38/78	evid.č.: P-4330

miska *tun-kebou-wan* 墩口碗

typ: biely porcelán	
farby: červená a zlatá	
rozmery mm: max. ø - 80, výška - 25	
datovanie: 2. polovica 20. stor.	
prír.č.: 39/78	evid.č.: P-4331

Dekorovaná rumelkovo-červenou a zlatou farbou na poleve na bielom pozadí. Okraj zdobený zlatou linkou. Vnútro misky je zdobené siedmimi medailónmi geometrických tvarov, v ktorých sú kaligrafické nápisy písané pečatným písmom *čuan-šu* 篆书.

Miska je značená. Hoci značka tvrdí, že miska bola vyrobená v dobe veľkej dynastie Čching za vlády Tao-kuang, nie je to tak. V období cisára Tao-kuang 道光 (1821 – 1850) sa používali iba dva druhy značiek – jedna písaná pečatným písmom *zhuanshu* a druhá normatívnym písmom *kechaj-šu* 楷书. Aj napriek tomu, že značka na dne misky je písaná pečatným písmom, čo na prvý pohľad svedčí o jej autenticite, sú v nej určité odchýlky, ktoré odhaľujú, že nejde o originál vyrobený v období cisára Tao-kuang (Burton, 1909, s. 136).

V zbierke sa nachádzajú ešte tri ďalšie rovnako zdobené misky s evidenčným číslom P-4332, 4333 a 4334 (dve z nich majú rozdielne rozmery). Misky nepatria do pôvodného inventára.

Dekorovaná v štýle *famille jaune*. Pre *famille jaune* je typická žltá farba, ktorá aj v tomto prípade prevláda. Ďalej zdobená tyrkysovou, ružovou a čiernou farbou. Modrý okraj misky je zdobený ružovým ornamentom. Vnútro dekorované štyrmi netopiermi *fu* 蝠, ktoré v Číne vyjadruje šťastie (Eberhard, 1986, s. 32). Medzi netopiermi sú namaľované ružové kvety. Motívy netopierov a kvetov sú obkolesené tyrkysovými mrakmi *jün* 云, tak isto symbolmi šťastia. Vo vnútri misky je viditeľný symbol nesmrteľnosti - swastika *wan* 卐. Na spodnej strane misky sú namaľované kvety, úponky a listy.

Miska je značená, ale značka je rozmazaná. Značka tvrdí, že miska bola vyrobená v období cisára Kuang-sü 光绪 (vládol v rokoch 1875 – 1908) (*Kuang-sü nien-č' 光绪年制*), avšak takáto značka sa za vlády cisára Kuang-sü nepoužívala (Burton, 1909, s. 136).

V zbierke sa nachádzajú ešte štyri rovnako dekorované a značné misky.

Misky nepatria do pôvodného inventára

miska *pa-t'üe-wan* 八角碗

typ: <i>famille jaune</i> (<i>susancai</i> 素三彩)	
farby: žltá, tyrkysová, ružová	
rozmery mm: max. ø - 180, ø dna - 105, výška - 45	
datovanie: 20. storočie	
prír.č.: 46/48	evid.č.: P-4338

nádoba kuan 罐

昌
吾
衛
記

typ: modro-biely porcelán (<i>čching-chua</i> 青花)	
farby: modrá	
rozmery mm: ø hrdla - 70, ø dna - 40, výška - 115	
datovanie: 19. storočie	
prír.č.: 60/78	evid.č.: P-4343

Dekorovaná niekoľkými odtieňmi modrej farby pod glazúrou na bielom podklade. Horný okraj nádoby je zdobený ornamentom tvoreným z cikcakovitých rovnobežiek.

Dekor tvorí maľba muža s chlapcom, ktorých sprevádzajú dvaja sprievodcovia. Jeden sprievodca drží vejár *kung-san* 宮扇 / *tchuan-san* 團扇, ktoré sa vyrábali z vtáčích pier, papiera alebo hodvábu. Vejár je symbolom láskavosti, dobroty. Niekedy môže vejár symbolizovať hodnotu úradníka. Postavy sú zasadené do horského prostredia so stromami a „Troma priateľmi v zime“ *suej-chan-san-jou* 岁寒三友 – bambus *ču* 竹, borovica *sung* 松 a slivka *mej* 梅, ktorí symbolizujú pevnosť, vytrvalosť a životaschopnosť (Eberhard, 1986, s. 30, 99).

Nádoba je na spodnej strane značená. Značka *čchang-wu wej-ti* 昌吾衛記 pravdepodobne odkazuje na remeselníka, ktorý nádobu zaregistroval (viď obr. 26) (Burton, 1909, s. 152).

Dekorovaný piatimi farbami – žltá, zelená, ružová, modrá a čierna. Na žltom pozadí je namaľovaný ružový kvet pivónie *mu-tan* 牡丹. Pivónia je označovaná ako kráľovná kvetín a je symbolom bohatstva a pocty (Eberhard, 1986, s. 231). Takýto vzor je typický pre porcelán *famille jaune*.

Na dolnej ploche okraja taniera sú červenou farbou namaľované bambusy.

Napriek tomu, že je tanier na dne značený a odkazuje na dobu Čchien-lunga (*Ta-čching Čchien-lung nien-č'* 大清乾隆年制) je evidentné, že značka je falošná, a preto možno tanier datovať až do 20. storočia (Burton, 1909, s. 136).

tanier pchan 盤

typ: <i>famille jaune</i> (<i>su-san-čchaj</i> 素三彩)	
farby: žltá, ružová, zelená	
rozmery mm: max. ø - 260	
datovanie: 20. storočie	
prír.č.: 74/78	evid.č.: P-4356

váza *pehng* 瓶

typ: famille verte (<i>su-san-cchaj</i> 素三彩)	
farby: zelená, rumelkovo červená, čierna, modrá	
rozmery mm: ø hrdla - 145, ø dna - 140, výška - 452	
datovanie: 18. - 20.storočie	
prír.č.: 80/78	evid.č.: P- 4362

Váza s jedenástimi farebnými emailami. Vrchný okraj je dekorovaný zelenými kosoštvorcami, v ktorých sa nachádza červená swastika. Pod týmto motívom sa nachádza špirálovitý vzor. Vrchná časť je zdobená popínavými kvetmi stromov z rodu *prunus* na zelenom podklade a ružovými kvetmi na modrom podklade. Po bokoch uši v tvare dvoch oproti sebe ležiacich levov a plastická ozdoba v podobe štyroch jašteríc.

Vzory na jednotlivých stenách: na bielym podklade štyri ryby plávajúce medzi vodnými rastlinami; na zelenom podklade kohút a sliepka; na zelenom podklade koza stojaca pod rozkvitnutou slivkou. Jedna zo stien je dekorovaná typickým motívom pre porcelán typu famille verte - postavami zobrazenými v horskej krajine s jazerom.

Aj napriek tomu, že váza nie je značená, je možné odhadnúť jej vek, a to vďaka jej šesťhrannému tvaru, ktorý sa objavuje až v dobách Čchien-lunga 乾隆 (1711 – 1799) (Feng, str. 621). V dobrom stave. Váza nie je pôvodným inventárom.

misa *pehan* 盘

Zdobená v štýle famille jaune, pre ktorý je typické prevládanie žltej farby. Misa je zdobená šiestimi emailami. Vnútorňa strana misy je zdobená piatimi kruhovými medailónmi. Centrálny medailón dekorovaný bielym slonom *siang* 象, ktorý je symbolom sily a prešibanosti a na chrbte nesie vázu s ryžovými klasmi, vykurovadlom, žezlom *žu-i* 如意, ktoré vyjadruje pranie, aby sa dotýčnemu splnilo všetko, čo si praje, a lampou *teng* 登, ktorá symbolizuje úrodnosť a plodnosť (Eberhard, 1986, s. 93, s. 159, s. 258). Zvyšné štyri medailóny usporiadané okolo centrálného medailónu sú dekorované podobne. Medzi medailónmi ornamenty, kvety, úponkami a tekvicami *kua* 瓜, ktoré symbolizujú prosperitu a blahobyť (Eberhard, 1986, s. 132). Okraj je zdobený meandrom. Vonkajšia strana kvetmi, listami a úponkami.

Na dne značka, vďaka ktorej možno datovať misu do obdobia vlády cisára Kuang-sü 光緒 (1875 – 1908) (Burton, 1909, s. 136). Misa nepatrí do pôvodného inventára.

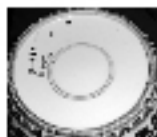
V zbierke sú ešte štyri rovnako zdobené misy s evidenčným číslom P-4365, P-4366, P-4367 a P-4369.

緒大
年清
製光

typ: famille jaune (<i>su-san-cchaj</i> 素三彩)	
farby: žltá	
rozmery mm: max. ø - 245, ø dna - 140, výška - 50	
datovanie: 19./20. storočie	
prír.č.: 86/78	evid.č.: P-4368

nádoba kaj-kuan 盖罐

Dekorovaná dvoma odtiegmi modrej farby pod polevou na bielom podklade. Na vonkajšej strane ornamentálne usporiadané štylizované kvety a úponky. Okolo okraja pás tvorený hlavicami žezla *šui-i* 如意, ktoré symbolizuje, aby sa dotýčným splnilo to, čo si praje (Eberhard, 1986, s. 258). Na dne nádoby sú dva sústredné kruhy, ktoré sa používali na značenie porcelánu vyrábaného počas vlády cisára Kchang-siho 康熙 (1662 – 1722), kedy bolo od roku 1677 zakázané porcelánové výrobky označovať cisárovým menom (Hobson, 1915, s. 118)

Na nádobe chýba vrchnák.

V zbierke sa pod evidenčným číslom P-4370 nachádza rovnako zdobená nádoba.

typ: modro-biely porcelán (<i>čching-chua</i> 青花)	
farby: modrá	
rozмеры mm: ø hrdla - 97, ø dna - 130, výška - 220	
datovanie: 17./18. storočie	
prír.č.: 89/78 ab	evid.č.: P-4371

nádoba typu kaj-kuan 盖罐

Dekorovaná bielou a modrou farbou na modrom pozadí. Vrchnák zdobený štyrmi medailónmi so znakom *šuang-si* 双喜, ktorý znamená „dvojité šťastie“. Takto sa zväčša dekorovali svadobné dary (Monkhouse, 1901, s. 146).

Vrchný okraj je ornamentálne zdobený. V strede každého ornamentu je kvet so štyrmi listami.

Nádoba zdobená kvetmi stromov z rodu *prunus*, motýľmi a medailónmi, v ktorých sa rovnako ako v tých na vrchnáku, nachádza symbol vyjadrujúci šťastie.

Nádoba na dne značená. Napriek tomu, že značka tvrdí, že nádoba bola vyrobená za vlády Čcheng-chua (*čcheng-chua nien-č' 成化年製*), nie je to tak. Porcelánové výrobky vyrábané koncom 18., v polovici 19. až začiatkom 20. storočia sú často značené značkami odvolávajúcimi sa na dynastiu Ming (Burton, 1909, s. 130).

Rovnaký typ nádoby, s rovnakou dekoráciou avšak s rozdielnym priemerom okraja môžeme nájsť pod evidenčným číslom P-4373 a prírastkovým číslom 91/78 ab.

年 歲
製 化

typ: modro-biely porcelán (<i>čching-chua</i> 青花)	
farby: modrá, biela	
rozмеры mm: ø hrdla - 125, ø dna - 200, výška - 430, ø veka - 180	
datovanie: 18. - 20. storočie	
prír.č.: 90/78 ab	evid.č.: P-4372

tanier *če-jen-ta-pchan* 折沿大盘

typ: famille rose (<i>žuan-čhaj</i> 软彩)	
farby: ružová, fialová, modrá, červená	
rozmery mm: max. ø - 530, výška - 95	
datovanie: 19./20. storočie	
prír.č.: 2/81	evid.č.: P-4495

Dekorovaný ružovou, fialovou, modrou, červenou a zelenou farbou. Okraj taniera je zdobený opakujúcim sa žezlom *žy-i* 如意, ktoré však neznamená symbol moci panovníka, ale je to symbol vyjadrujúci želanie, aby sa sa dotýcnému splnilo všetko, čo si praje (Eberhard, 1986, s. 258).

Ústredný motív tvorí červený päťprstý drak naháňajúci perlu medzi oblakmi. Okolo neho sú ďalší štyria päťprstí draci rôznych farieb. Drak zobrazovaný medzi oblakmi *ichien-lung* 天龙 symbolizuje obnovujúcu sa silu nebies. Päťprstí draci symbolizujú cisára (Eberhard, 1986, s. 84).

Používal sa na voňavé ovocie, ktoré malo prevoňat miestnosť (Hobson, 1915, s. 278).

Tanier je poškodený a lepený z piatich dielov.

Tanier nie je pôvodným inventárom zbierky rodu Pálffyovcov.

nádoba s vekom *kaj-kuan* 盖罐

Telo nádoby je zdobené prevažne kvetinovými motívami – chryzantémami *t'ü* 菊, symbol jesene a dlhého života, a pivóniami *mu-tan* 牡丹, symbol bohatstva. Medzi kvetinami je namaľovaný fénix rumelkovo-červenej farby *feng-šuang* 凤凰. Fénix symbolizuje ženský princíp. Rumelkovo-červený fénix je označovaný aj ako fénix rumelkovej hory, pretože sa verí, že sa zrodil v rumelkovej jaskyni. V taoistickej alchýmii je tento druh fénixa považovaný za symbol ženského lona (Eberhard, 1986, s. 63, s. 231, s. 236).

Veko nádoby je dekorované kvetinami a úponkami a listami. Veko nádoby je ukončené gombíkom a je s nádobou pevne spojené.

Nádoba je vo výbornom stave.

Nádoba nepatrí do pôvodného inventára zbierky rodu Pálffyovcov.

typ: famille rose (<i>žuan-čhaj</i> 软彩)	
farby: ružová, červená, modrá, zelená	
rozmery mm: výška - 380	
datovanie: 20. storočie	
prír.č.: ČK 71/85	evid.č.: P-4504

Zoznam prameňov a literatúry (Sources)

Literatúra

- BURTON, W. *Handbook of Marks on Pottery & Porcelain*. London: Macmillan & Co., 1909.
- EBERHARD, W. *A Dictionary of Chinese Symbols: Hidden Symbols in Chinese Life and Thought*. London: Routledge, 1986. ISBN 0-415-00228-1.
- FAJCSÁK, G. *Collecting Chinese Art in Hungary from the Early First Century to 1945: As Reflected by the Artefacts of the Ferenc Hopp Museum of Eastern Asiatic Arts*. Budapest: Department of East Asian Studies, 2007. ISBN 978-963-463-943-5
- FAUST, O. - KRÁLIKOVÁ, B. *Ázijské zbierky, zv. 1*. Trnava: Západoslvenské múzeum v Trnave, 1964.
- FENG, Xianmin 冯先铭: *Zhongguo taoci 中国陶瓷 (Čínska keramika)*. Shanghai: Shanghai guji, 2001.
- GANSE, S. *Chinese Porcelain: An Export to the World*. Hong Kong: Joint Publishing, 2008. ISBN 978-962-04-2753-4.
- GULLAND, W.G. *Chinese Porcelain, vol. I*. London: Chapman & Hall L.D., 1902.
- PAPCO, J. *Gróf Ján Pálffy ako zberateľ*. SNM – Múzeum Bojnice, 1998. ISBN 80-8060-006-6.
- SLOBODNÍK, M. „Tu je všetko originálne, všetko je vyslovene čínske“ – cestovný denník grófa Józsefa Zichyho z Číny (1876). In: *Našinec v Oriente: Cestovatelia zo Slovenska a Čiech v Ázii a Afrike* (19. stor. – I. pol. 20. stor). Univerzita Komenského v Bratislave, 2009. s. 123–143. ISBN 978-80-223-2643-8.

Internetové zdroje

- ČOU, Kung-sin. 2011. 周功鑫: Fa-kuo lu-i š'-s' š'-čchi čung-kuo feng-šang-te sin-čchin jü fa-čan 法國路易十四時期中國風尚的興起與發展 (Vznik a vývoj čínskej módy vo Francúzsku v období Ľudovíta XIV.). Príspevok na sympóziu: Liang-an ku-kung ti-san-t'ie süe-šu jen-tchao-chuej: Š'-čchü, š'-pa š'-t'i (1662 – 1722) čung-si wen-chua t'iao-liou 兩岸故宮第三屆學術研討會：十七、十八世紀(1662-1722)中西文化交流 (Tretie akademické sympóziu Liang-an ku-kung: Kultúrna výmena medzi Západom a Východom v 17. a 18. storočí (1662 – 1722).
- HOBSON, R. L. *Chinese Pottery and Porcelain: An Account of the Potter's Art in China from Primitive Times to the Present Day: Ming and Ch'ing Porcelain. vol. II*. New York: Funk and Wagnalls Company; London: Cassel and Company, Limited, 1915.
- JONES, C. A. *Shapely Bodies: The Image of Porcelain in Eighteenth-Century France*. University of Delaware, 2013. ISBN 978-1611494082.
- LACH, D. F. *Asia in the Making of Europe, Volume II: A Century of Wonder. Book 1: The Visual Arts*. Chicago: University of Chicago Press, 1970. ISBN 0-226-46750-3.
- LEE, T.H.C. *China and Europe: Images and Influences in Sixteenth to Eighteenth Centuries*. Hong Kong: Chinese University Press, 1991. ISBN 962-201-456-8.
- LITZENBURG, T.V. - BAILEY A.T. *Chinese Export Porcelain in the Reeves Center at Washington and Lee University*. London: Third Millenium Publishing Limited, 2003. s. 11-77. ISBN 1-903942-19-5.
- LIU, Žu-šuej 劉如水: *Sung, jüan, ming, čching c'-čchi tien-šang 宋元明清瓷器鑑賞* (Obdiv songského, yuanského, mingského a qingského porcelánu. Taiwan: Wu-nan tchu-šu, 2004. ISBN 986-121-167-5.
- LO, K. *The Stonewares of Yixing: From the Ming Period to the Present Day*. Hong Kong: Hong Kong University Press, 1986. ISBN 962-209-112-1.

MONKHOUSE, C. *A History and Description of Chinese Porcelain*. London: Cassel and Company, Limited, 1901.

RUJIVACHARAKUL, V. *Collecting China: The World, China, and a History of Collecting*. Plymouth: Rowman & Littlefield, 2011. ISBN 978-1-61149-006-0.

VINCENTELLI, M. *Women and Ceramics: Gendered Vessels*. Manchester: Manchester University Press, 2000. ISBN 0-7910-3839-1.